

Prosinec 2001

Tajná oprava svaru potrubí primárního okruhu s reaktorovou nádobou na 1. bloku jaderné elektrárny Temelín

Zpráva Greenpeace

Ing. Jiří Tutter, Dipl. Ing. Jan Haverkamp
(13. prosince 2001)

Obsah:

- I. Stručné shrnutí
- II. Vývoj případu
- III. Jednání Greenpeace s SÚJB
- IV. Současný stav
- V. Nezodpovězené otázky
- VI. Závěr
- VII. Příloha 1

Greenpeace ČR

Českomalínská 27, 160 00 Praha 6, tel.: 02/2431 9667, fax: 3333 2289,
e-mail: greenpeace@ecn.cz, internet: <http://www.greenpeace.cz>

I. Stručné shrnutí

Tento dokument uvádí fakta, která se týkají podezření z neoprávněných a utajovaných svářečských prací na 1. bloku jaderné elektrárny Temelín a jejich dokumentace. Zaměřuje se též na roli nezávislého dozoru, Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) a policie ČR.

Zpráva mj. dochází k závěru, že česká policie byla při vyšetřování tohoto případu v roce 2000 pravděpodobně záměrně navedena na falešnou stopu a vyšetřovala úplně jiné potrubí, než to, na kterém došlo k nepovolené opravě. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB) výsledky své vlastní inspekce tají a odmítá zveřejnit dokonce i číslo inspekčního protokolu.

V červenci 2000 byla organizace Greenpeace informována očitým svědkem, že na Temelíně došlo v roce 1994 k závažné závadě, která by mohla ohrozit bezpečnost této jaderné elektrárny.

Při montáži primárního okruhu na 1. bloku JE Temelín bylo potrubí přivádějící chladící kapalinu přivařeno k reaktorové nádobě v chybné poloze (vzhůru nohama). Po zjištění, že tuto fatální chybu nelze opravit v duchu technických předpisů, rozhodli se odpovědní pracovníci pro její utajení a provedení nepovolené opravy. Původní svar, kterým bylo potrubí přivařeno přímo k reaktorové nádobě, byl v tomtéž místě rozřezán, potrubí otočeno do správné polohy a přivařeno zpět. Aby nedošlo k odhalení opravy, musela být také zmanipulována dokumentace.

Greenpeace konzultovalo celou věc se zahraničními experty na jadernou problematiku a zjišťovalo, do jaké míry může tato situace ohrozit jadernou bezpečnost elektrárny Temelín. Ti vyjádřili obavu, že nepovolená oprava tohoto druhu by mohla vést až k utržení hlavního cirkulačního potrubí a tím k vážné jaderné havárii.

Po setkání svědka s nezávislými zahraničními experty (kteří nakonec vyjádřili přesvědčení, že svědek hovoří pravdu), podalo Greenpeace koncem srpna 2000 trestní oznámení na neznámého pachatele pro podezření z obecného ohrožení.

Aniž by se společnost ČEZ pokusila alespoň zjistit, zda skutečně k něčemu nedošlo, podala hned následující den žalobu na Greenpeace pro poškození dobrého jména s nárokem na pětimilionové odškodné a trestní oznámení na ředitele organizace pro šíření poplašné zprávy.

Teprve 12. prosince 2000 nařídil SÚJB hloubkovou inspekci. V průběhu této inspekce zprostředkovalo Greenpeace celkem tři rozhovory svědka s inspektorem SÚJB pro svařování. Dva telefonické a jeden osobní se zachováním anonymity svědka. Po těchto rozhovorech inspektor označil výpověď svědka za důvěryhodnou.

Greenpeace proto požádalo soud, aby inspektoři, kteří inspekci prováděli, byli předvoláni jako svědci do nadcházejícího soudního procesu společnosti ČEZ proti Greenpeace. Nato společnost ČEZ bez jakéhokoliv předchozího upozornění v den soudu svou žalobu stáhla.

Svědka prostřednictvím Greenpeace identifikoval inkriminované potrubí a svar na nákrese reaktoru poskytnutém SÚJB, kde nebyla uvedena čísla jednotlivých potrubí a svarů. Tento náčrt Greenpeace předalo SÚJB. Policie poté provedla v rámci vyšetřování expertní analýzu jednoho ze svarů, jehož číslo jí sdělil buď SÚJB nebo ČEZ. Ta údajně neprokázala, že by byl svar opakován.

Teprve při osobním jednání zástupců Greenpeace s vedením SÚJB dne 4. října 2001 vyšlo najevo, že policie byla navedena k expertize jiného potrubí, než které označil svědek. Svědek označil potrubí č. 1-4, policie analyzovala svar č. 5 na potrubí č. 1-1. Vedení SÚJB při tomto jednání nebylo schopno vyloučit možnost nepovolené opravy na primárním okruhu.

Od okamžiku předání nákresu s identifikovaným potrubím až do října 2001 věděli všichni zúčastnění, tj. SÚJB, ČEZ i policie ČR, že byly experty analyzovány jiné sváry, než které označil svědek opravy. V několika různých dokladech přitom minimálně policie a SÚJB klamali Greenpeace jako žadatele o informaci, ale i vládu a veřejnost prostřednictvím novinářů tím, že negativní výsledky zkoušek na potrubí 1-1 vydávaly za důkaz popírající tvrzení Greenpeace.

Po jednání mezi Greenpeace a vedením SÚJB dne 4.10.2001 úřad ve svém odmítnutí informace dokonce popíral, že vykonal kontrolu dokumentace inkriminovaného svaru u montážní firmy Modřanská potrubní. Po vyvrácení této verze začal tvrdit, že kontrola nebyla ukončena a že místo ní byla nařízena kontrola přímo v JETE. Místo protokolu z původní kontroly SÚJB předkládá tzv. posudek externisty, který se na kontrole vůbec nepodílel. Nově úřad předložil výtah z kontrolní zprávy z kontroly v JETE. I ta obsahuje řadu nesrovnalostí v dokumentaci, např. dva protokoly s naprosto odlišnými daty o provedení jedné operace.

Policie tedy neanalyzovala svar, který pro potřeby vyšetřování označil svědek, ale jiný a to přesto, že SÚJB a ČEZu bylo známo, který svar je tím inkriminovaným. SÚJB neprovedl jinou inspekci inkriminovaného svaru než kontrolu dokumentace. Tato je stále nekompletní, její povinná část je nahrazena čestným prohlášením, že neexistovala a zůstatek svědčí o tom, že sváření probíhalo v rozporu s technologickými předpisy. Zjištěná fakta naznačují, že mechanismus kontroly kvality a jaderné bezpečnosti zklamal na všech úrovních až po nejvyšší státní dozor.

Současný zkušební provoz by měl být bez prodlení zastaven, aby se zabránilo riziku jaderné havárie. Celá záležitost by měla být znovu vyšetřena. Vzhledem k tomu, že nezávislost SÚJB není nadále garantována, je nutno, aby odpovědnost a aktivitu převzala vláda České republiky.

II. Vývoj případu

Česká pobočka mezinárodní ekologické organizace Greenpeace byla v červenci roku 2000 informována očitým svědkem¹, že v roce 1994 při montáži primárního okruhu na 1. bloku jaderné elektrárny Temelín bylo potrubí přivádějící chladící kapalinu přivařeno k reaktorové nádobě v chybné poloze (vzhůru nohama). Po zjištění, že tuto fatální chybu nelze opravit v duchu technických předpisů, se odpovědní pracovníci montážní firmy (Modřanská potrubní a.s.) a dodavatele (Škoda Praha a.s.) rozhodli pro její utajení a provedení nepovolené opravy. Původní svar, kterým bylo potrubí přivařeno přímo k reaktorové nádobě², byl v tomtéž místě rozřezán, potrubí otočeno do správné polohy a přivařeno zpět. Aby nedošlo k odhalení nepovolené opravy, musela být také zmanipulována dokumentace. K provedení opravy nebyl připraven řádný projekt, nebyli přizváni odborníci konstrukční kanceláře,

---

¹ Jméno a adresa svědka jsou známá Greenpeace.

² Jedná se o nejkritičtější a nejsledovanější svar na celé elektrárně, spojující chladící potrubí přímo s reaktorovou nádobou

výrobce potrubí ani výrobce tlakové nádoby, o věci nebyl informován Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB) a neproběhlo zákonem nařízené povolovací řízení. To znamená, že kvalita toho nejdůležitějšího svaru na celé elektrárně není řádně zdokumentována a nikdo dnes neví, jaká vlastně je.

Po setkání svědka s nezávislymi zahraničními experty (kteří nakonec vyjádřili přesvědčení, že svědek hovoří pravdu), podalo Greenpeace koncem srpna trestní oznámení na neznámého pachatele pro podezření z obecného ohrožení³.

Během jednání v jaderné elektrárně Temelín zástupci ČEZu a policie ČR požádali Greenpeace, aby svědek identifikoval, o které potrubí z celkem osmi možných (jež se na reaktorové nádobě nacházejí) se jedná, aby se expertní analýza objednaná policií nemusela provádět na všech potrubích. Svědek tedy prostřednictvím Greenpeace identifikoval dané potrubí a svar na nákresu reaktoru, kde nebyla uvedena čísla jednotlivých potrubí a svarů. Tento nákres Greenpeace předalo SÚJB⁴. Policie poté provedla v rámci vyšetřování expertní analýzu jednoho ze svarů, jehož číslo jí sdělil buď SÚJB nebo ČEZ. Ta údajně neprokázala, že by byl svar opakován.

Teprve 12. prosince 2000 nařídil náměstek předsedkyně SÚJB pro jadernou bezpečnost ing. Karel Böhm inspekci v Modřanské potrubní a.s.⁵. V průběhu této inspekce zprostředkovalo Greenpeace tři rozhovory svědka s inspektorem SÚJB pro svařování. Dva telefonické a jeden osobní se zachováním anonymity svědka. Po těchto rozhovorech **inspektor označil výpověď svědka za důvěryhodnou.**

V dopise z 9. ledna 2001 odpověděl náměstek SÚJB ing. Karel Böhm na písemné otázky Greenpeace, že **dokumentace k případu „vykazuje formální i věcné chyby, nebyla předložena v úplné formě, ... nebyl dodržen sled prací předepsaný technickými předpisy při stykovaní smyčky (tzn. svařování potrubí, pozn. red.) k tělesu reaktoru“⁶.** Přílohy tohoto dopisu dále potvrdily, že **ing. Slach z Modřanské potrubní a.s. opakovaně odmítal vydat SÚJB dokumenty**, které Greenpeace požadovalo ke zjištění, co se vlastně ve skutečnosti odehrálo – svářečské deníky, protokoly o provedených kontrolách návarových hran, protokol o konečných rozměrech apod. Velmi opatrně byl formulován tento závěr v Situační zprávě o hodnocení jaderné bezpečnosti stavby jaderné elektrárny Temelín za první čtvrtletí 2001, kterou SÚJB později předložil vládě:

„Provedená kontrola prokázala neshody s požadavky některých právních předpisů, případně i s požadavky tehdejších platných technických předpisů a jejich navazující dokumentace o

---

³ Aniž by se společnost ČEZ pokusila alespoň zjistit, zda skutečně k něčemu nedošlo, podala ihned následující den žalobu na Greenpeace pro poškození dobrého jména s nárokem na pětimilionové odškodné a trestní oznámení na ředitele organizace pro šíření poplašné zprávy.

⁴ Originál nákresu, na němž svědek označil potrubí, je ve vlastnictví SÚJB, kopie tohoto nákresu viz. příloha 1.

⁵ Toto datum se shoduje s datem schůzky v Melku. Právě nedostatečné prokázání kvality svarů primárního okruhu je jedním z bodů kritizovaných rakouskou stranou a současně stále odmítaných jak společností ČEZ, tak i SÚJB. To by napovídalo, že vedení SÚJB se podezřením na ohrožení jaderné bezpečnosti více než 3 měsíce řádně nezabývalo a nebyť rakouské strany, zřejmě by podání Greenpeace nadále bagatelizoval.

⁶ Ing. Karel Böhm, dopis do Greenpeace 09.01.2001- (SÚJB r. č. ČJ707/to/01)

zabezpečování jakosti a neshody v požadovaných záznamech dokladujících jakost svarů hlavního cirkulačního potrubí 1. bloku JE Temelín. Určité nedostatky z hlediska plnění požadavků platné legislativy v oblasti zabezpečování jakosti vybraných zařízení pro jadernou energetiku byly zjištěny i ve stávající dokumentaci systému jakosti dodavatele⁷.“

Ovšem s pouhým závěrem, že „Zjištěné skutečnosti při kontrole budou v průběhu dubna podrobně zpracovány v připravovaném protokole o kontrole a předány ČEZ-ETE s požadavkem na opatření k nápravě.“

Greenpeace požádalo soud, aby inspektoři, kteří inspekci prováděli, byli předvoláni jako svědci do nadcházejícího soudního procesu společnosti ČEZ proti Greenpeace. Nato společnost ČEZ bez jakéhokoliv předchozího upozornění v den soudu svou žalobu stáhla.

Po ukončení inspekce odmítl SÚJB zákonnou žádost Greenpeace o poskytnutí kopie závěrečného inspekčního protokolu z kontroly v Modřanské potrubní a.s. s odvoláním na neobdržení souhlasu kontrolovaných subjektů. Místo něj předložil dva dokumenty (Posudek prof.Němce a Stanovisko SÚJB), které pojednávají o jiných svarech primárního okruhu, ale ne o těch, na které upozorňovalo Greenpeace a které na nákrese identifikoval svědek. Tyto dva dokumenty jsou navíc velmi vágní, nepřesné a postrádající jakékoli minimální formální náležitosti.^{8,9}. V příkrém rozporu s původní zprávou náměstka pro jadernou bezpečnost Karla Böhma (dopis SÚJB z 9. ledna 2001), která informovala o nedostacích v dokumentaci a sledu prací, sdělil tiskový mluvčí SÚJB Pavel Pittermann v zamítnutí žádosti Greenpeace o kopii protokolu, že „všechny pracovní operace předepsané pro daný typ svářečských prací proběhly“. Nevyjádřil se ale tentokrát již, zda jsou všechny tyto práce zdokumentovány, ani zda byl dodržen správný sled prací. Přitom veškeré předpisy zabývající se kvalitou označují sváření jako tzv. speciální proces. Ten je definován jako takový, u kterého nelze žádnými následnými kontrolami plně ověřit výsledek procesu, tedy svařování. Právě z toho důvodu **musí být práce prováděny přesně v souladu s předpisy a projektem**. Z obou příložených dokumentů čiší snaha odvést pozornost od svarů na reaktor k úplně jiným svarům. Kromě poskytnutí informace o obsahu protokolu odmítl SÚJB na opakovanou žádost sdělit dokonce i jednací a evidenční číslo inspekčního protokolu .

III. Jednání Greenpeace s SÚJB

Dne 4. října 2001 se na žádost Greenpeace konalo jednání mezi zástupci této organizace, jmenovitě Jiřím Tutterem a Janem Haverkampem a předsedkyní SÚJB Danou Drábovou, tiskovým mluvčím Pavlem Pittermannem a Petrem Brandejsem, ředitelem odboru kontroly jaderných zařízení. Přítomna byla též zapisovatelka Greenpeace, která dělala z jednání zápis. Ten sice vedení SÚJB odmítlo podepsat, zápis je nicméně k dispozici v Greenpeace ČR.

Z tohoto jednání vyplynuly, mimo jiného, dvě velmi závažné skutečnosti:

---

⁷ SÚJB, *Situační zpráva o hodnocení jaderné bezpečnosti stavby jaderné elektrárny Temelín, 1. čtvrtletí 2001*, <http://www.sujb.cz/Temelin/1-2001.htm>, bod 3.1, 13. paragraf.

⁸ Prof.Ing.Dr. Jaroslav Němec DrSc. Dr hc, *Posudek kvality, životnosti a provozní spolehlivosti svarů hlavního cirkulačního potrubí DN 850 JE Temelín*, (Praha, 29.6.2001; http://www.sujb.cz/Temelin/Potrubí_posudek.pdf)

⁹ SÚJB, *Stanovisko Státního úřadu pro jadernou bezpečnost k problematice svarů primárního potrubí DN 850 na Jaderné elektrárně Temelín*. (Praha, 2001, http://www.sujb.cz/Temelin/Potrubí_stanovisko.pdf)

- 1) Policie byla navedena k expertize jiného potrubí, než které označil svědek. Svědek označil potrubí č. 1-4, policie analyzovala svar č. 5 na potrubí č. 1-1.
- 2) SÚJB nebyl schopen vyloučit, že došlo k nepovolené opravě na primárním okruhu.

IV. Období od 4.10.2001 dodnes

Dopisem č.j. 11200/2.1/01 z 12. října 2001.¹⁰ zamítla předsedkyně SÚJB Dana Drábová odvolání Greenpeace proti zamítnutí poskytnutí informace (předání inspekčního protokolu z inspekce v Modřanské potrubní a.s. a sdělení čísla inspekčního protokolu) pro prodlení v podání odvolání.

V dopise však předsedkyně SÚJB mimo jiné výslovně uvádí:

„Inspekce se zaměřením výlučně na opravu svaru potrubí 850 DN primárního okruhu 1. bloku v Modřanské a.s. **nebyla prováděna a proto nemohl být ani tento materiál poskytnut.** Kontrola procesu svařování potrubí 850DN primárního okruhu 1. bloku ETE, uzavřená protokolem o inspekci byla provedena pouze na ETE.“

A to přesto, že předtím v mnoha dopisech a dokumentech sám SÚJB organizaci Greenpeace i vládu ČR ujišťoval, že inspekce probíhá!, viz např.:

- **9. ledna 2001 – dopis SÚJB č.j.707/TO/01:** „Dne 12. prosince 2000 zahájil SÚJB kontrolu systému jakosti u dodavatele Modřanská potrubní a.s.“
- **19. ledna 2001 – dopis SÚJB č.j. 1135/TO/01:** „Pokud jde o uvedené trestní oznámení (Greenpeace-pozn.), zahájil SÚJB šetření neprodleně. Neshledal rizika plynoucí z nebezpečí z prodlení a v důkladném šetření pokračuje u dodavatele (Modřanská potrubní a.s.)...“
- **9. března 2001 – dopis SÚJB č.j. 3632/TO/2001:** „4. Modřanská potrubní a.s. Současně konstatují, že v rámci citované inspekce bylo dosaženo pozitivní dohody...“
- **9. března 2001 – fax SÚJB:** „Vámi požadovanou informaci o konkrétních jménech inspektorů zabezpečujících kontrolu v Modřanské potrubní a.s. nemůžeme poskytnout. Kontrolu provádí skupina kvalifikovaných inspektorů SÚJB, podléhající přímo náměstkovi pro jadernou bezpečnost.“
- **11. dubna 2001 – dopis č.j. 5180/TO/2001:** „Na základě shromážděných informací a prováděných pohovorů se všemi zúčastněnými i na základě kontroly veškeré dostupné dokumentace byla poté dne 12.12.2000 zahájena kontrola u jednoho z účastníků, která doposud neskončila [...] písemné pověření k inspekci zahájené dne 12.12.2000 pochopitelně existuje. Pokud se týče kontroly prováděné u společnosti Modřanská potrubní a.s., pak Vámi požadované informace nelze v současnosti poskytnout s ohledem na znění § 11, odst.1 zákona č.106/1999 Sb. Po ukončení kontroly bude teprve možné rozhodnout o rozsahu poskytovaných informací.“
- **25. července 2001 – dopis SÚJB, zamítnutí žádosti Greenpeace:** „Opakovaně nás žádáte o poskytnutí kopie závěrečného protokolu z inspekce prováděné SÚJB v Modřanské potrubní a.s. ve věci opravy potrubí I. okruhu ETE. S politováním jsem nucen

---

¹⁰ Všechny dopisy jsou k dispozici v archivu Greenpeace ČR.

v tomto případě opět odpovědět, že tento materiál Vám SÚJB poskytnout nemůže. Vaše žádost podléhá souhlasu osob, na něž se ustanovení zákona č.106/1997 Sb. nevztahuje a současně ustanovením zákona č. 552/91 z něhož vyplývá i závazek naší mlčenlivosti ve vztahu k údajům poskytnutých kontrolovanými osobami.... Současně jsem zmocněn Vám sdělit, že v návaznosti na inspekci v Modřanské potrubní a.s. proběhla ve věci ještě další inspekce a to přímo na Jaderné elektrárně Temelín.“

- **Příložené „Stanovisko SÚJB k problematice svarů primárního potrubí DN 850 na JETE“¹¹:** „Na základě tohoto hodnocení pak bylo přistoupeno k rozšíření kontrolních aktivit nejen u provozovatele, tj. ČEZ a.s. Jaderná elektrárna Temelín, ale také u dodavatele svářečských prací, jímž v uvedeném případě byla Modřanská potrubní a.s. V této organizaci se SÚJB soustředil výhradně na kontrolu zajišťování jakosti prací v celém jejím průběhu (příprava, realizace a následná kontrola).“

SÚJB informoval o probíhající kontrole a jejich výsledcích rovněž vládu ČR:

- **Situační zpráva o hodnocení jaderné bezpečnosti stavby jaderné elektrárny Temelín – 4.čtvrtletí 2000¹²:** „V rámci prověřování systému jakosti dodavatelů pro ETE zahájil SÚJB kontrolu systému jakosti v Modřanské potrubní a.s. Praha“
- **Tatáž zpráva – 1. čtvrtletí 2001¹³:** „SÚJB v tomto období prováděl rozsáhlou kontrolu dokumentace systému jakosti u finálního dodavatele Modřanská potrubní a.s. Praha, ...zejména pro oblast výroby a montáže hlavního cirkulačního potrubí 1. bloku ETE.“
- **Tatáž zpráva – 2. čtvrtletí 2001¹⁴:** „Ve sledovaném období byla skončena kontrola zaměřená na ověření jakosti svarů hlavního cirkulačního potrubí 1. bloku iniciovaná podáním Greenpeace. Tato kontrola navazovala na kontrolu provedenou v dodavatelské organizaci Modřanská potrubní a.s. Praha.“

Greenpeace podalo odvolání, na které reagovala předsedkyně SÚJB ing Drábová dne 4.6.2002 dalším zamítnutím. Zde však uvedla, že kontrola nebyla formálně ukončena.

Poté, v červnu 2002 podalo Greenpeace správní žalobu proti SÚJB pro porušení zákona o právu na informace a zákona o právu na informace o životním prostředí. Přes urgence právního zástupce Greenpeace nebyl dodnes stanoven ani termín soudního jednání.

V říjnu a v listopadu 2002 informovalo Greenpeace detailně o situaci předsedu vlády Vladimíra Špidlu a ministry Grosse, Ambrozka, Rusnoka a Svobodu. Varovalo před velkou podobností problému s kauzou v Japonsku, která si nakonec vyžádala odstavení 17 jaderných elektráren. Požádalo rovněž o informaci, zda si vláda vyžádala protokol o kontrole v Modřanské potrubní a.s., o kterém hovořila situační zpráva předkládaná vládě SÚJB.

---

¹¹ Viz. odkaz 7

¹² SÚJB, *Situační zpráva o hodnocení jaderné bezpečnosti stavby jaderné elektrárny Temelín, 4. čtvrtletí 2000*, Praha (2000); bod 3.1, 18. paragraf (<http://www.sujb.cz/Temelín/4-2000.htm>)

¹³ SÚJB, *Situační zpráva o hodnocení jaderné bezpečnosti stavby jaderné elektrárny Temelín, 1. čtvrtletí 2001*, Praha (2001); bod 3.1, 13. paragraf (<http://www.sujb.cz/Temelín/1-2001.htm>)

¹⁴ SÚJB, *Situační zpráva o hodnocení jaderné bezpečnosti stavby jaderné elektrárny Temelín, 2. čtvrtletí 2001*, Praha (2001); bod 3.1, poslední paragraf (<http://www.sujb.cz/Temelín/2-2001.htm>)

Pracovníci Úřadu vlády však dopis postoupili k vyřízení předsedkyni SÚJB. Sdělili rovněž, že se ve věci nevyskytly žádné nové skutečnosti a vláda tedy neměla důvod se o věc zajímat. Ve svém dopisu se Greenpeace dále pozastavovalo nad skutečností, že policie ČR není schopna uspokojivě vysvětlit, proč analyzovala jiné sváry, než které označil svědek. Proto požádal Úřad vlády také ministra vnitra Stanislava Grosse o vyjádření. Pracovníci ministerstva však zaslali Greenpeace dopis, ve kterém sdělují, že prověření postupu vyšetřování není v pravomoci ministerstva vnitra.

Na další žádosti o informace ohledně kontrolního protokolu z kontroly v Modřanské potrubní a.s., specificky proč nebyla kontrole formálně ukončena, odpověděl náměstek předsedkyně SÚJB ing. Karel Böhm, že byla zrušena. Nebyl však dále schopen vysvětlit, jak mohla být zrušena, jestliže zákon č. 552/1991 Sb. o státní kontrole, na který se při odmítání poskytovat informace SÚJB neustále odvolává takovýto postup vůbec nezná.

SÚJB zpřístupnil žadateli pouze výtah z protokolu z kontroly provedené u provozovatele JETE, společnosti ČEZ a.s. následně po kontrole v Modřanské potrubní a.s. Jedná se o 7 stránek výtahu, zbavených jakýchkoli souvislostí. Přesto i z něj je patrné, že dokumentace svědčí o podezřelých operacích při montáži potrubí primárního okruhu JETE (např. data záznamů o tepelném zpracování svarů neodpovídají stanovenému postupu prací, který je nezbytnou podmínkou pro úspěšné provedení a kvalitu svarů, v některých případech existují dva záznamy s naprosto rozdílnými daty pro jedinou operaci). Ani v tomto protokolu však nefiguruje svar 1-4-5 na svědkem označeném potrubí. Všechny ostatní svary na tomto potrubí uvedené v protokolu vykazují hrubé nesoulady v datech jednotlivých dokumentů, které mohou svědčit o dodatečně prováděných pracích. Místo dalšího šetření a vyvrácení možnosti provedení utajované dodatečné opravy vyřešilo vedení SÚJB situaci konstatováním: „Lze se domnívat, že jde o nedostatky ve vedení dokumentace.“

Během osobního rozhovoru mezi Jiřím Tutterem a Danou Drábovou při příležitosti interview pro ČRo6 upřesnila předsedkyně SÚJB dne 22.4.2003 důvod „zrušení“ kontroly. Inspektoři údajně v průběhu kontroly porušili zákon, Modřanská potrubní a.s. ostře protestovala a kontrola musel být zrušena. Navíc, inkriminovaný protokol byl údajně zlikvidován.

V. Nezodpovězené otázky

Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá mnoho nezodpovězených otázek:

1. Proč odpírá SÚJB žadateli jeho zákonné právo na informace a odvolává se přitom na souhlas osob (rozuměj kontrolovaných), jestliže není žádán jediný údaj kontrolovaných ale jen a pouze inspekční protokol vypracovaný samotným SÚJB, ze kterého lze koneckonců jakýkoli údaj kontrolované osoby zamazat, byl-li by tam takový?
2. Jak je možné, že vedení SÚJB udělovalo společnosti ČEZ a.s. opakovaně souhlas s aktivací paliva, jestliže úřad od samého počátku nebyl schopen vyloučit provedení utajované opravy a poté si byl vědom, že neměl k dispozici kompletní dokumentaci, která by vyloučila provedení utajované opravy, spíše naopak a že „nebyl dodržen sled prací předepsaný technickými předpisy“ u svarů, kde hrozí největší nebezpečí jaderné havárie?
3. Obdržel vůbec SÚJB dokumentaci, kterou na podnět Greenpeace žádal a kterou mu pracovník Modřanské potrubní ing. Slach opakovaně odmítal poskytnout? Pokud ne, proč jako vrcholný orgán, který má dbát nad dodržováním jaderné bezpečnosti netrval ne

jejím vydání? A opět, proč v takovém případě dal souhlas s obnovou štetné reakce ?
Pokud ano, co z této dokumentace dále vyplývá ?

4. Jestliže se dokument prof. Němce předložený SÚJB jako „závěry inspekce“ vůbec nezabýval svary mezi potrubím č. 4 a reaktorovou nádobou, zabývala se jimi vůbec tato inspekce? Pokud ne, proč? Pokud ano, proč nejsou výsledky obsahem těchto dokumentů?
5. V předposledním odstavci jednoho z těchto dokumentů pod názvem Stanovisko SÚJB k problematice primárního potrubí DN 850 na jaderné elektrárně Temelín je uváděno, že „Svar 1-1-5, kritizovaný (rozuměj údajně ze strany svědka a Greenpeace) v samém počátku byl podrobně analyzován v rámci policejního šetření...“¹⁵ Greenpeace nikdy takto inkriminované potrubí neoznačila, protože číslování potrubí neznala. Proč SÚJB nadále v tomto dokumentu argumentuje svarem 1-1-5 když již delší dobu ví, že svědkem označené potrubí a svar je jiný (1-4-5) a že tedy policie šetřila na nesprávném místě ?
6. Byl závěrečný protokol inspekce v Modřanské potrubní předán vládě? Pokud ne, proč se vláda o něj nezajímá, přestože ji na něj a v něm uvedené nálezy Greenpeace upozorňuje? Sdělil předseda vlády Špidla a ministr průmyslu Urban jeho obsah? Co učiní pro zajištění jaderné bezpečnosti obyvatelstva, pokud závěrečný protokol potvrdí průběžná alarmující zjištění?
7. Proč SÚJB sdělovala Greenpeace, že se žádná kontrola v Modřanské potrubní a.s. nekonala a že tedy žádný protokol z inspekce nemůže existovat, když v několika předchozích dokumentech jasně informovala o nařízené, probíhající a zdokumentované kontrole právě u tohoto dodavatele?
8. Proč byla skutečně kontrola „zrušena“? A jak mohla být zrušena, jestliže zákon o kontrole, na který se SÚJB opakovaně odvolával takový postup vůbec nepřipouští?
9. Co se skrývá za „porušením zákona“ inspektory ?
10. Ví dnes vůbec někdo, jaká je kvalita všech svarů na reaktorové nádobě, jestliže kontrolované společnosti odmítly dokumentaci vydat? Pokud ano, na základě jaké dokumentace a analýz?
11. Může dnes kdokoli vyloučit, že proběhla utajená a nepovolená oprava na potrubí primárního okruhu? Pokud ano, na základě čeho, jestliže Modřanská potrubní a.s. jako kontrolovaný subjekt odmítá vydat potřebné dokumenty?
12. Může dnes kdokoli vyloučit závady na svarech na reaktorové nádobě a na potrubí 1-4?
13. Může dnes kdokoli vyloučit, že nebyla ovlivněna kvalita ostatních svarů na reaktorové nádobě, jestliže byly evidentně porušovány technologické postupy?
14. Splnil SÚJB svou zákonem mu danou povinnost, jestliže není schopen žádnou z výše uvedených možností vyloučit (jak dokládá náš zápis ze schůzky s SÚJB dne 4. října 2001) a nečiní náležitá opatření, která by zabránila riziku ohrožení jaderné bezpečnosti.

---

¹⁵ SÚJB, *Stanovisko Státního úřadu pro jadernou bezpečnost k problematice svarů primárního potrubí DN 850 na Jaderné elektrárně Temelín*. (Praha, 2001),
http://www.sujb.cz/Temelín/Potrubí_stanovisko.pdf

V. Závěr

Obsah naší zprávy vede k těmto závažným závěrům:

1. Temelín nelze podle našeho názoru považovat za bezpečný, neboť zjištěná fakta prokazují, že montážní postupy primárního okruhu 1. bloku JE Temelín a tím samotná elektrárna nesplňují základní technologické a jaderně bezpečnostní požadavky běžně aplikované v zemích západní Evropy včetně českého tzv. Atomového zákona a příslušných vyhlášek vydaných SÚJB.
2. Svědectví podané osobami pracujícími na JE Temelín je třeba ve světle jimi absolvovaných jednání s experty a později zjištěnými skutečnostmi považovat za hodnověrné. SÚJB není schopen vyloučit, že události, na které Greenpeace poukázalo, se odehrály. SÚJB není schopen vyloučit, že kvalita všech svarů na reaktorové nádobě nebyla ohrožena.
3. Policie neanalyzovala svar, který pro potřeby vyšetřování označil svědek, ale jiný a to přesto, že SÚJB a ČEZu bylo známo, který svar je tím inkriminovaným.
4. SÚJB neprovedla jinou inspekci inkriminovaného svaru než kontrolu dokumentace. Tato je do dnešního dne nekompletní, její povinná část není k dispozici a zůstatek svědčí o tom, že sváření probíhalo v rozporu s technologickými předpisy.
5. Vedení SÚJB podle našeho názoru sehrává aktivní roli ve snahách o utajení těchto skutečností tím, že odmítá zveřejnit inkriminované informace, odvádí pozornost od předmětu věci, podává záměrně falešné informace, a to jak veřejnosti, tak i vládě ČR a popírá existenci inspekcí a příslušných protokolů o těchto inspekcích, o kterých již předtím sám informoval a poté dokonce „ruší“ již provedenou kontrolu a „likviduje“ již vypracovaný protokol. Tím podle našeho názoru SÚJB podřívá svou roli úřadu nezávislého dozoru nad jadernou bezpečností a porušuje zákon.
6. Na základě informací, které jsou SÚJB k dispozici (a jejich závažnosti), měl tento úřad dle našeho názoru postupovat podle vyhlášky č. 214/1997 sb. par. 24 (7) a odmítnout vydat povolení k aktivaci paliva a následným testům bez ohledu na zpoždění a vzniklé vícenáklady. Vzhledem k tomu, že SÚJB tuto svou zákonem danou povinnost nesplnil, staly se, podle názoru Greenpeace, veškeré další procesy počínaje zavezením paliva včetně současného provozu nezákonné.
7. Zjištěná fakta naznačují, že mechanismus kontroly kvality a jaderné bezpečnosti zklamal na všech úrovních až po nejvyšší státní dozor. Kultura jaderné bezpečnosti v českém jaderném průmyslu je na minimální, neakceptovatelné úrovni.
8. Současný zkušební provoz by měl být bez prodlení zastaven, aby se zabránilo riziku jaderné havárie. Celá záležitost by měla být znovu vyšetřena. Vzhledem k tomu, že nezávislost SÚJB není nadále garantována, je nutno, aby odpovědnost a aktivitu převzala vláda České republiky.

VI. Příloha 1

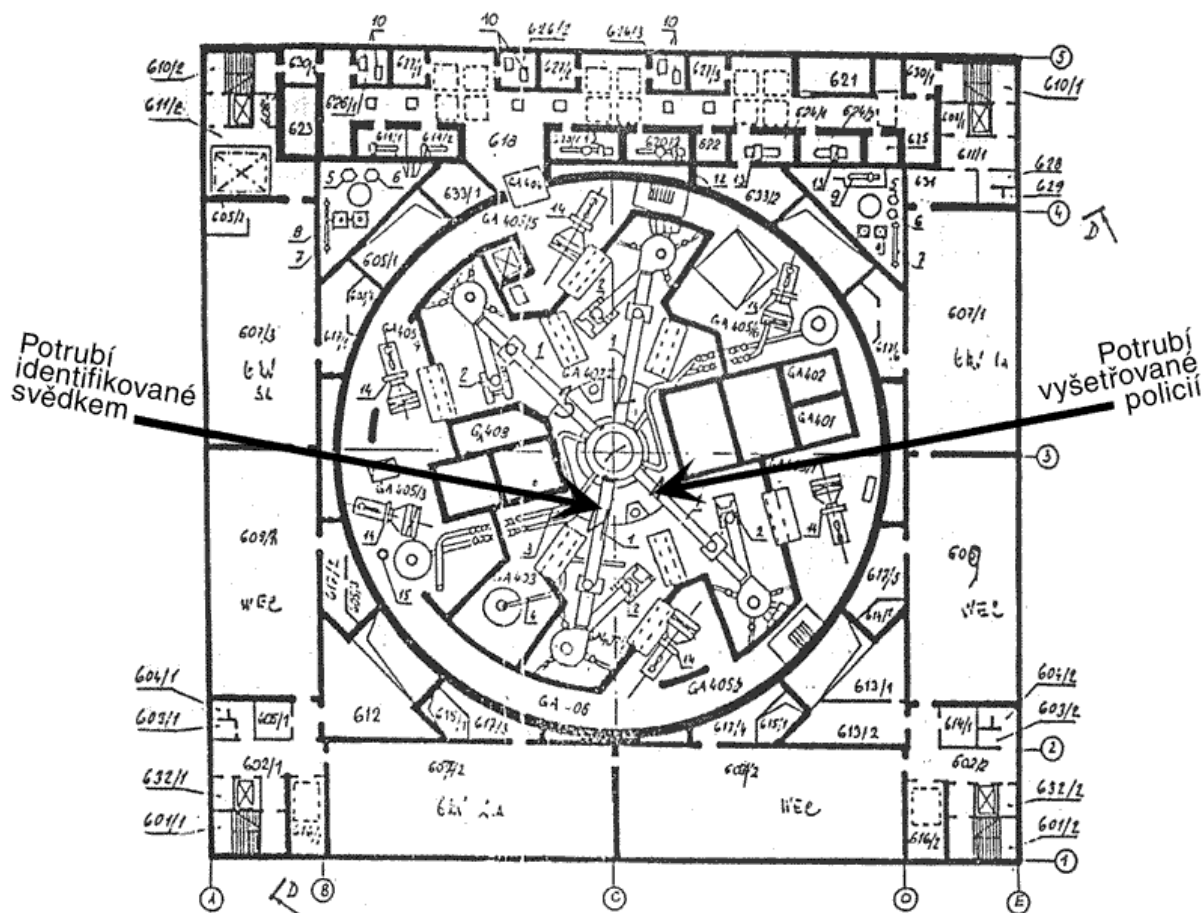
Fotokopie situačního plánu s identifikovaným potrubím, který je nyní v rukou SÚJB

Šipka označuje potrubí, které bylo identifikováno svědkem jako to, na kterém proběhla nepovolená a utajovaná oprava svaru přímo na reaktorové nádobě.

Čísla označující jednotlivá potrubí byla dopsána během jednání s SÚJB dne 4. října 2001.

Potrubí označené svědkem nese označení číslo 4.

Potrubí analyzované policií nese označení číslo 1.

Faksimile nákresu, na kterém svědek označil potrubí, na němž v roce 1994 došlo k nepovolené opravě.

Tento nákres byl předán Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB).

Greenpeace ČR

Českomalínská 27, 160 00 Praha 6, tel.: 02/2431 9667, fax: 3333 2289,
e-mail: greenpeace@ecn.cz, internet: <http://www.greenpeace.cz>